

IRENA: ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ, JEOPOLİTİK DEĞİŞİMİ YÖNLENDİRECEK *

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA), "Enerji Dönüşümünün Jeopolitiği: Hidrojen Faktörü" başlıklı raporunda, hidrojen piyasasının büyümesinin enerji ticaretinin coğrafyasını değiştireceğini ve enerji ilişkilerini bölgeselleştireceğini söylüyor. Rapor, bunun, petrol ve gazın konuşlandırılmasında geliştirilen ilişkilerin yerini alarak, hidrojen üretimi ve kullanımı üzerine inşa edilmiş yeni jeopolitik etki merkezlerinin ortaya çıkmasıyla sonuçlanacağını öne sürüyor.

Geleneksel petrol ve gaz ticaretinin azalacağına dair çok az soru var, bu sadece hangi dönemin biteceği meselesi. İklim hedeflerine ulaşmak için bildiğimiz enerji sisteminin temelden değişmesi gerekeceği konusunda yaygın bir anlayış var. IRENA Meclisi'nin Abu Dabi'de düzenlenen 12. oturumunda, BM Genel Sekreteri Gutierrez, 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji kapasitesinin üç katına çıkarılması, 2040 yılına kadar kömürün aşamalı olarak kaldırılması, fosil yakıt sübvansiyonlarının sona erdirilmesi ve adil bir dönüşüm için destek sağlanması gerektiğini vurguladı.

IRENA Genel Direktörü Francesco La Camera, yenilenebilir enerjinin bizi hedefimize ulaştırabilecek tek teknoloji olduğunu söyledi. Mevcut enerji sistemindeki, kusurlara dikkat çekti. İlk olarak, mevcut enerji sisteminin dayanıklılığın sağlam olmadığını belirtti. La Camera, ağırlıklı olarak doğal gazı aşırı bağımlılık ve ithalat ve ihracatının politize edilmesinden kaynaklanan mevcut enerji fiyat krizinin altını çiziyor. İkinci nokta, bugünün enerji sisteminin Paris Anlaşması ile uyumlu olmadığını açık bir ifadesiydi. Mevcut sistemle ilgili üçüncü sorun, açıkça adaletsiz olmasıydı. La Camera, hidrojenle tamamlanan yenilenebilir kaynakların daha iyi ve daha adil bir enerji sistemine giden yol olduğuna inanıyor. İklim değişikliğini ele almanın aciliyeti ve net sifıra yönelik ülke taahhütleri konusundaki endişelerden hareketle, IRENA raporu, hidrojenin 2050 yılına kadar küresel enerji ticaretinin %12'sini oluşturacağını tahmin ediyor ve bu da enerji sektöründe dikkate değer bir fırsatı temsil ediyor.

Piyasanın gelişimi biraz zaman alacak. Bugün hidrojen üretimi için teknik potansiyel, tahmini küresel talebi önemli ölçüde aşıyor. 2021 gaz krizi sırasında yeşil hidrojenin Avrupa'da uygun fiyatlı olmasına rağmen, satın alınabilirlik bir şekilde olmuyor. Güneş enerjisinin şu anda dünyadaki en ucuz enerji üretim şekli olduğu göz önüne alındığında, ucuz yenilenebilir elektrik üretebilen ülkeler, rekabetçi yeşil hidrojen üretmek için en iyi konuma sahip olacaklardır. Fas, Namibya ve aslında Şili gibi ülkeler bugün net enerji

* "Energy Transition Will Drive Geopolitical Change: IRENA", [Forbes](#)

ithalatçısı olsalar da, yeşil hidrojen ihracatçıları olarak ortaya çıkmaya hazırlanıyorlar. Afrika, Amerika, Orta Doğu ve Okyanusya gibi bölgelerin potansiyelinin farkına varılması ihracat yoğunlaşması riskini sınırlayabilir. Ancak, birçok ülkenin teknoloji transferlerine, altyapıya ve geniş ölçekte yatırıma ihtiyacı olacak. Fosil yakıtların hakim olduğu ve şu anda 174 milyar dolar değerinde olan bir pazarda büyüyen ticaret ve hedeflenen yatırımlar, muhtemelen ekonomik rekabet gücünü artıracaktır. 20. yüzyılın fosil yakıt odaklı ilişkilerinden çok farklı görünebilecek ikili anlaşmalarla dış politika görünümünü etkileyecek.

Teknoloji liderliği yarışının 2020'lerde gerçekleşmesi beklenirken, talebin 2030'ların ortalarından önce başlaması beklenmiyor. O zamana kadar IRENA, yeşil hidrojenin küresel olarak fosil yakıtlı hidrojenle maliyet rekabeti yapmasını ve bunun Çin, Brezilya ve Hindistan gibi ülkelerde daha da erken gerçekleşmesi potansiyelini beklemektedir. Yenilik ve politika mevcut görünümü daha da şekillendirecek. Örneğin Avrupa'da yeşil hidrojenin önemli bir rol oynaması bekleniyor.

* "Energy Transition Will Drive Geopolitical Change: IRENA", [Forbes](#)